

537. Plenární zasedání projednalo a přijalo následující stanoviska relevantní pro byznys a zaměstnavatele:

- **SOC/591 Ochrana zaměstnanců před karcinogeny nebo mutageny při práci**
- **SOC/580 Evropský orgán pro pracovní záležitosti**
- **ECO/Udržitelné finance**
- **INT/845 Umělá inteligence: předvídání jejího vlivu na práci s cílem zajistit spravedlivý přechod**
- **INT/848 Dopad subsidiarity a gold-platingu na hospodářství a zaměstnanost (průzkumné stanovisko na žádost rakouského předsednictví**
- **INT/855 Obnovená evropská agenda pro výzkum a inovace**
- **ECO/460 Víceletý finanční rámec na období po roce 2020**
- **TEN/672 Nástroj pro propojení Evropy (2018)**

Blíže k přijatým stanoviskům:

- **SOC/591 Ochrana zaměstnanců před karcinogeny nebo mutageny při práci**

Hlavním zdravotním problémem v zemích EU-28 souvisejícím s prací je rakovina, která způsobuje poškození životů a zdraví zaměstnanců téměř v takové míře jako dva další zdravotní problémy společně (muskuloskeletální poruchy a onemocnění oběhové soustavy). Negativní důsledky vysoké expozice karcinogenům a mutagenům na pracovišti jsou však mnohem dalekosáhlejší. Kromě nádorových onemocnění může tato expozice způsobit i celou řadu dalších významných zdravotních problémů, jako jsou onemocnění dýchacího ústrojí a neurologické poruchy. To vše způsobuje zaměstnancům a jejich blízkým utrpení, špatnou kvalitu života a životních podmínek a v nejhorším případě smrt.

Komise tímto návrhem zamýšlí omezit expozici pracovníků pěti novým karcinogenním chemickým látkám, nad rámec 21 látek, jejichž omezení již bylo provedeno nebo navrženo v rámci předchozí změny směrnice č. 2004/37/ES. Cílem je zlepšit ochranu pracovníků před škodlivými chemickými látkami, a předcházet tak dalším případům rakoviny souvisejícím s prací a dalším zdravotním problémům. EHSV:

- vítá návrh Komise na změnu směrnice o karcinogenech a mutagenech a je potěšen tím, že závazné limitní hodnoty expozice na pracovišti (BOEL) byly vymezeny na základě vědeckých a statistických důkazů.
- vyzývá Komisi, aby provedla posouzení dopadu za účelem vyhodnocení možného rozšíření oblasti působnosti směrnice o karcinogenech a mutagenech na látky, které jsou toxické pro reprodukci.
- považuje za nezbytné zavést pilotní výzkumné programy a ve druhé fázi celounijní programy s cílem vytvořit v rámci vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení nebo veřejného zdraví celoživotní zdravotní dohled pro všechny, kdo byli vystaveni působení karcinogenů, mutagenů a reprotoxických sloučenin.
- zdůrazňuje, že v zájmu lepší ochrany pracovníků před karcinogeny, mutageny a reprotoxickými látkami při práci by členské státy měly zajistit, aby inspektoráty práce disponovaly dostatečnými finančními a lidskými zdroji pro provádění svých úkolů.
- doporučuje, aby všechny sloučeniny, u nichž existuje podezření, že jsou karcinogenní, mutagenní a/nebo reprotoxické, byly v tomto ohledu podrobeny vědecké analýze, a pokud to bude zapotřebí, aby byly zařazeny do oblasti působnosti směrnice o karcinogenech a mutagenech.

- **SOC/580 Evropský orgán pro pracovní záležitosti**

Cílem navrhovaného nařízení je zřídit Evropský orgán pro pracovní záležitosti ve formě decentralizovaného orgánu EU, který bude podporovat volný pohyb pracovníků a služeb a přispěje k zajištění spravedlnosti na vnitřním trhu.

Tato iniciativa doplní a usnadní provádění stávajících iniciativ, jejichž cílem je zaručit spravedlivou mobilitu, mj. i prostřednictvím revize směrnice o vysílání pracovníků a lex specialis o vysílání pracovníků v rámci mezinárodních přepravních operací a prostřednictvím modernizace předpisů EU o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Orgán má tři cíle:

- usnadnit jednotlivcům a zaměstnavatelům přístup k informacím o jejich právech a povinnostech, jakož i k souvisejícím službám;
- podporovat operativní spolupráci mezi orgány v zájmu zaručení přeshraničního souladu s příslušnými právními předpisy Unie, včetně usnadňování konání společných inspekcí. Cílem je zvýšit vzájemnou důvěru mezi dotčenými subjekty, zlepšit každodenní spolupráci a předcházet případným podvodům a zneužívání;
- navrhovat mediaci a usnadňovat hledání řešení v případě sporů mezi vnitrostátními orgány a v případě přeshraničního narušení fungování trhu práce, např. při restrukturalizaci společností, jež má dopad v několika členských státech.

EHSV ve svém stanovisku:

- zastává názor, situace na přeshraničním trhu práce přináší velké problémy podnikům, pracovníkům i členským státům. Jde zejména o nekalou hospodářskou soutěž, sociální dumping a nezákonné jednání a podvody v oblasti daní a sociálního zabezpečení. EHSV konstatuje, že stávající problémy a konflikty ještě zhoršuje nedostatek informací pro podniky a pracovníky, slabá spolupráce mezi členskými státy a malá kapacita většiny inspekcí práce.
- uvádí, že návrh nařízení o zřízení Evropského orgánu pro pracovní záležitosti (European Labour Authority – ELA), jež předložila Komise, je důležitým krokem správným směrem pro zlepšení přeshraniční mobility, plnění evropských a vnitrostátních právních předpisů, podporu spolupráce mezi vnitrostátními orgány trhu práce a zlepšení přístupu k dostatečným a aktualizovaným informacím, boj proti nezákonnému jednání a upevnění vnitřního trhu.
- podporuje iniciativu Komise a upozorňuje na to, že strukturovaná spolupráce mezi členskými státy se zavádí vyváženým způsobem, aby byla nalezena inovativní řešení s přidanou hodnotou pro podniky, pracovníky, vnitrostátní orgány a vnitrostátní úřady inspekce práce, přičemž je zachována zásada subsidiarity.
- schvaluje obecně úsilí Komise zlepšit přeshraniční spolupráci a zamezit nezákonným praktikám obecně schvaluje.
- doporučuje začleňovat různé subjekty do Evropského orgánu pro pracovní záležitosti velmi pečlivě, aby se dobře využily nashromážděné zkušenosti a odborné znalosti, a tak se zajistilo, že nebude docházet k žádnému překrývání s jinými nástroji a strukturami, přičemž konečným cílem je zajistit, aby činnost ELA byla účinnější.
- navrhuje zapojit sociální partnery, neboť má za to, že řešení problémů přeshraniční mobility budou nalezena snadněji, pokud budou aktivněji zapojeni sociální partneři na evropské, vnitrostátní a odvětvové úrovni.

- **ECO/456 Udržitelné finance**

Přeorientování soukromého kapitálu na udržitelnější investice si žádá nové celkové promyšlení způsobu, jakým náš finanční systém funguje. Přehodnocení je nutným předpokladem pro to, aby EU mohla dosáhnout udržitelnějšího hospodářského růstu, zajistit stabilitu finančního systému a podpořit v ekonomice větší míru transparentnosti a dlouhodobého uvažování. Na stejných myšlenkách stojí evropský projekt unie kapitálových trhů. Komise prostřednictvím svého akčního

plánu navrhuje evropskou strategii pro udržitelné finance, jež vytyčuje plán pro další práci a nadcházející opatření a soustřeďuje se na všechny příslušné aktéry ve finančním systému. Plánována jsou například tato opatření:

- zavedení společného jazyka pro udržitelné finance, tj. stanovení jednotného unijního klasifikačního systému – či **taxonomie**, aby bylo definováno, co je udržitelné, a byly určeny oblasti, kde mohou mít udržitelné investice největší dopad,
- vytvoření **štitků EU** pro „zelené“ finanční produkty na základě uvedeného unijního klasifikačního systému,
- **povinnosti správců aktiv** a institucionálních investorů přihlížet při investování vyjasnění k aspektům udržitelnosti a zpřísnění požadavků na poskytování informací,
- požadavek, aby pojišťovací a investiční společnosti **radily klientům** na základě preferencí v oblasti udržitelnosti,
- začlenění hlediska udržitelnosti do **obezřetnostních požadavků**: Komise prozkoumá proveditelnost nového nastavení kapitálových požadavků pro banky (tzv. zeleného podpůrného faktoru) v souvislosti s udržitelnými investicemi, je-li to z hlediska rizika odůvodněné, při současném zachování finanční stability,
- zvýšení **transparentnosti při vykazování**: upravit pokyny týkající se nefinančních informací.

EHSV podporuje plán Komise pro financování udržitelného růstu, vyjadřuje však několik názorů:

- je důležité, aby finanční hodnotový řetězec byl udržitelný jako celek;
- udržitelné investice jsou od odpovědného poskytování úvěrů neoddělitelné;
- navržená obnovená taxonomie by měla být prosazována po celém světě a měla by být začleněna do práva EU jednotně a současně ve všech členských státech;
- taxonomie musí být dynamická a musí být pravidelně aktualizována. Je vhodné začít nejprve nastavením environmentálních faktorů (E), ale zavést současně ochranná opatření v sociální oblasti a oblasti řádného řízení společností;
- uvedených deset navrhovaných opatření vykazuje velkou míru vnitřní koherence a vzájemné interakce. Proto je potřeba je dobře sladit;
- zelený podpůrný faktor musí provázet metody založené na solidním empirickém základě, jelikož snižování obezřetnostních kapitálových požadavků by se mělo stimulovat, pouze pokud se prokáží menší nefinanční rizika;
- nutnou podmínkou uplatnění nové taxonomie na (finanční a nefinanční) výnosy podniků je zveřejňování vysoce kvalitních, úplných, relevantních, harmonizovaných a porovnatelných nefinančních informací, které budou moci být ověřeny;
- aby byl investorům umožněn snazší a bezpečný přístup, měly by být vytvořeny „stěžejní celoevropské udržitelné finanční produkty“ počínaje „celoevropskými osobními penzijními produkty“ (PEPP);
- finanční vzdělávání by mělo být povinné, aby se zajistilo, že lidé tomuto novému přístupu porozumějí, a stimulovaly se tak sociálně odpovědné retailové investice;
- EHSV poukazuje na potenciál umělé inteligence, pokud jde o sladění priorit konečných investorů s určením investic.

- **INT/845 Umělá inteligence: předvídaní jejího vlivu na práci s cílem zajistit spravedlivý přechod**

Dopady digitalizace a umělé inteligence, zejména v některých odvětvích, jako je bankovníctví, pojišťovnictví, doprava, informační a komunikační technologie a zdraví jsou obrovské. Množství a kvalita pracovních míst budou značně ovlivněny. Je nezbytné usměrňovat a řídit tyto změny a vývoj v zájmu snížení nepříznivých dopadů na pracovníky, podniky a spotřebitele a zajistit tak spravedlivý přechod. Předvídaní a poskytnutí údajů, které umožní lepší pochopení dopadů umělé inteligence

v Evropě a v členských státech je naléhavě potřebné. Je třeba prozkoumat možnosti vnitrostátních a evropských právních předpisů, stejně jako politické možnosti, za účelem předvídání dopadu těchto hlubokých změn. EHSV zdůrazňuje možnosti umělé inteligence a jejího využití a přeje si podílet se na přípravě sociálních transformací, které budou doprovázet rozkvět umělé inteligence a robotiky. EHSV:

- žádá, aby Evropská komise prosazovala a podporovala vypracování studií v oblasti odvětvových dopadů umělé inteligence a robotiky;
- vytvoření skutečného Evropského fondu pro transformaci, který by přispěl k sociálně odpovědnému řízení digitální transformace;
- doporučuje, aby se uplatnily a posílily zásady, závazky a povinnosti uvedené ve stávajících dokumentech ohledně informování a konzultací pracovníků, a to zejména při zavádění nových technologií včetně umělé inteligence a robotiky;
- požaduje, aby byl vytvořen evropský program umělé inteligence, který by podporoval začlenění, vycházel by z uvedených textů a z evropského pilíře sociálních práv a zapojoval by všechny zúčastněné strany;
- doporučuje, aby hlavní směry, které Komise vypracuje v oblasti etiky umělé inteligence, stanovily jasnou hranici v interakci pracovníků s inteligentními stroji, a zahrnovaly zásady transparentnosti při používání systémů umělé inteligence pro nábor, hodnocení a manažerskou kontrolu pracovníků;
- doporučuje, aby byli inženýři a konstruktéři inteligentních strojů vyškoleni v oblasti etiky;
- požaduje, aby byla vyjasněna zásada právní odpovědnosti a vyzývá k ambicióznějšímu přístupu k nově vznikajícím rizikům v oblasti zdraví a bezpečnosti.

- **INT/848 Dopad subsidiarity a gold-platingu na hospodářství a zaměstnanost (průzkumné stanovisko na žádost rakouského předsednictví**

Evropská unie prochází obtížnou fází a čelí mnoha vnitřním i vnějším výzvám. Je tedy o to důležitější posílit důvěru občanů v Evropskou unii. Co nejlépe a co nejudržitelněji toho Unie dosáhne, pokud zohlední problémy, obavy, očekávání a výzvy svých občanů a položí zvláštní důraz na zásady subsidiarity a blízkosti občanům. Dopad subsidiarity a gold-platingu na hospodářství a zaměstnanost je jedním z klíčových témat rakouského předsednictví v souvislosti s obnovením důvěry občanů v evropský projekt a v budoucnost v této těžké době.

EHSV vítá žádost rakouského předsednictví Rady Evropské unie o vypracování průzkumného stanoviska Dopad subsidiarity a gold-platingu na hospodářství a zaměstnanost, které by bylo přínosem a doplněním probíhající diskuse o zlepšování právní úpravy, aby byla zajištěna právní jistota a jasná pravidla a zaručilo se, že regulační zátěž podniků, občanů a veřejné správy bude minimální.

EHSV připomíná svůj požadavek, aby se otázky týkající se budoucnosti – včetně diskusí o pravomocích a o míře regulace – řešily na národní i evropské úrovni, a to za plné účasti sociálních partnerů a dalších organizací občanské společnosti. Jedná se o základní vyjádření víceúrovňové participativní demokracie, a proto musí být v EU a členských státech posilováno.

- **INT/855 Obnovená evropská agenda pro výzkum a inovace**

Toto sdělení stanoví soubor konkrétních opatření, která mají posílit agendu pro výzkum a inovace EU a zajistit konkurenceschopnost Evropy v globálním měřítku.

Z navrhovaných opatření lze vyzdvihnout:

- zaručit, aby byly právní předpisy a financování příznivé pro inovace,
- učinit z Evropy průkopníka v oblasti inovací vytvářejících tržní příležitosti,
- stanovit celoevropské cíle v oblasti výzkumu a inovací.

EHSV je potěšen tím, že Komise jasně uvedla, že výzkum a inovace musí být i nadále důležitou prioritou EU a :

- znovu upozorňuje na význam veřejných investic do výzkumu a vývoje, jelikož se jedná o důležitý faktor pro dosažení a zachování pozitivních vedlejších účinků na ekonomiky členských států;
- vítá záměr dále zjednodušit pravidla státní podpory a usnadnit tak kombinování různých fondů, což může přispět k překonání velkých rozdílů mezi členskými státy a regiony;
- je přesvědčen, že řadu významných společenských výzev lze řešit pouze na evropské úrovni, a proto podporuje myšlenku misí;
- se domnívá, že je nezbytné zvýšit objem investic EU s cílem pomoci evropským pracovníkům, aby dokázali držet krok s vývojem v digitální oblasti a získali potřebné dovednosti pro související profese;
- je toho názoru, že by měly být účinněji podporovány iniciativy, jejichž účelem je pomoci malým a středním podnikům zhodnotit a využít výsledky, které výzkum a inovace přinášejí.

- **ECO/460 Víceletý finanční rámec na období po roce 2020**

Komise navrhuje na období od roku 2021 do roku 2027 dlouhodobý rozpočet ve výši 1 135 miliard eur, což odpovídá 1,11 % hrubého národního důchodu (HND) EU-27. To zahrnuje začlenění Evropského rozvojového fondu do rozpočtu Unie. Aby mohly být financovány nové a naléhavé priority, bude třeba zvýšit stávající úroveň financování (výzkum a inovace, mládež, digitální ekonomika, správa hranic, bezpečnost a obrana).

Komise zároveň kriticky zhodnotila, kde by bylo možno dosáhnout úspor a kde zvýšit účinnost. Komise navrhuje mírně omezit finanční prostředky na společnou zemědělskou politiku a politiku soudržnosti – v obou případech asi o 5 % – aby odrážely novou realitu Unie s 27 členy. Tyto politiky budou modernizovány, aby bylo stejných výsledků dosahováno s menšími náklady a aby tyto politiky zároveň sloužily i novým prioritám. Politika soudržnosti bude například muset sehrávat stále větší roli při podpoře strukturálních reforem a dlouhodobé integraci migrantů.

EHSV uznává vysokou evropskou přidanou hodnotu programů, k nimž se vztahují nejdůležitější navýšení výdajů ve VFR na období 2021–2027. Výbor se však pozastavuje nad tím, že těchto navýšení bylo dosaženo za cenu výrazných škrtů v rámci politiky soudržnosti (–10 %) a společné zemědělské politiky – SZP (–15 %).

EHSV v souladu s postojem Evropského parlamentu navrhuje, aby výše výdajů a příjmů VFR dosahovala 1,3 % HND. EHSV znovu zdůrazňuje, že evropští občané potřebují více (lepší) Evropy. Pravomoci a finanční zdroje, které jsou v současné době přidělovány EU, jsou stále více vzdálené obavám a očekáváním evropských občanů. EHSV:

- uznává, že návrh Komise zavádí zlepšení struktury, flexibilitu a kapacitu na podporu soudržnosti, stejně jako navýšení podílu příjmů z vlastních zdrojů EU. Lituje však, že návrh Komise na VFR po roce 2020 zahrnuje pouze část návrhů Skupiny na vysoké úrovni pro vlastní zdroje a Evropského parlamentu (EP).
- chápe důvody pro návrh Komise, vyjadřuje přesto svůj nesouhlas s 12% snížením částky Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a 46% snížením částky Fondu soudržnosti (FS) ve stálých cenách.
- nesouhlasí s reálným 6% snížením navrhovaných prostředků na závazky v rámci Evropského sociálního fondu (ESF+), zejména s ohledem na nedávné interinstitucionální vyhlášení evropského pilíře sociálních práv a cíl vytvářet kvalitní pracovní místa z listopadu 2017.

- Navrhuje vytvoření zvláštní program na pomoc členským státům při provádění Göteborgského prohlášení o evropském pilíři sociálních práv.
- Domnívá se, že stávající financování politik soudržnosti (souhrn EFRR, FS a ESF) by mělo být ve VFR na období 2021–2027 zachováno přinejmenším se stejnými zdroji ve stálých cenách.
- vítá, že Komise zmínila klíčové strategické investice, jež jsou předpokladem budoucí prosperity Evropy a jejího vedoucího postavení, pokud jde o celosvětové cíle udržitelného rozvoje. Pro následující roky je pro EU zastřešující strategií Agenda pro udržitelný rozvoj 2030. Výbor oceňuje podstatné navýšení závazků na opatření v oblasti životního prostředí a klimatu (+46 %), považuje však podíl rozpočtu, který je na ně věnován, za málo ambiciózní.
- je přesvědčen, že ačkoli je zavedení mechanismu investiční stabilizace pro členské státy eurozóny, jež byly postiženy otřesy specifickými pro jednotlivé země, krokem správným směrem, plánované závazky jsou příliš nízké na to, aby mohly během krize vést k nějakému viditelnému zlepšení.

- **TEN/672 Nástroj pro propojení Evropy (2018)**

Komise předložila dne 2. května 2018 své návrhy týkající se budoucího dlouhodobého rozpočtu EU - víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027, který počítá s částkou 42 265 milionů EUR pro Nástroj pro propojení Evropy. Prostřednictvím reformovaného Nástroje pro propojení Evropy bude Unie pokračovat v investicích do transevropských dopravních, digitálních a energetických sítí. Aby se podpořilo vytváření pracovních míst a dosáhlo se inteligentního, udržitelného a inkluzivního růstu, potřebuje EU moderní a vysoce výkonnou infrastrukturu, která přispěje k propojení a integraci Unie a všech jejích regionů v odvětvích dopravy, telekomunikací a energetiky. Transevropské sítě usnadňují přeshraniční propojení, posilují hospodářskou, sociální a územní soudržnost a přispívají k dosažení konkurenceschopnějšího sociálně tržního hospodářství a k boji proti změně klimatu. Evropa by měla výhledově dospět k mobilitě bez smrtelných obětí, emisí a papíru a stát se světovým lídrem v oblasti obnovitelné energie a špičkou v digitální ekonomice. Moderní, čistá, inteligentní, udržitelná, inkluzivní a bezpečná infrastruktura přinese hmatatelné výhody evropským občanům a podnikům, neboť jim umožní efektivně cestovat a zasílat zboží a dá jim přístup k energii a vysoce kvalitním digitálním službám.

Nástroj pro propojení Evropy k tomuto účelu podporuje prostřednictvím rozvoje transevropských sítí investice do dopravní, energetické a digitální infrastruktury. Nástroj pro propojení Evropy se zaměřuje na projekty s nejvyšší evropskou přidanou hodnotou a směřuje investice do projektů s přeshraničním dopadem a do celoevropských interoperabilních systémů a služeb, u nichž je nezbytné, aby finanční podpora pokračovala i po roce 2020. Cílem tohoto návrhu je vytvořit právní základ pro Nástroj pro propojení Evropy pro období po roce 2020. EHSV:

- vyslovuje se pro posílení rozpočtu Nástroje pro propojení Evropy na období po roce 2020.
- doporučuje, aby Evropská komise a členské státy dále podporovaly synergie, k nimž dochází na úrovni projektů mezi uvedenými třemi odvětvími a které jsou v současné době omezené. Důvodem je nepružnost rozpočtového rámce, pokud jde o způsobilost projektů a nákladů.
- vyzývá spolunormotvůrce, aby zachovali závazek z předchozího nařízení o Nástroji pro propojení Evropy věnovat „převážnou část“ rozpočtu na energetiku na projekty v oblasti elektřiny.
- doporučuje, aby byly v příštím VFR navýšeny prostředky na program Nástroj pro propojení Evropy a lépe vyváženy mezi danými třemi odvětvími tak, aby byla zachována vysoká důvěryhodnost a atraktivita programu pro investory.
- zdůrazňuje, že Komise i členské státy se musí i nadále zaměřovat na hlavní politické cíle Nástroje pro propojení Evropy v oblasti dopravy, tj. na dokončení hlavní sítě TEN-T (transevropské dopravní sítě) do roku 2030 a na přechod na čistou, konkurenceschopnou,

inovativní a propojenou mobilitu, včetně páteřní dobíjecí infrastruktury EU pro alternativní paliva do roku 2025. V této souvislosti jsou nesmírně důležitá multimodální a přeshraniční propojení.

- jednoznačně podporuje návrh začlenit do Nástroje pro propojení Evropy na období 2021–2027 přeshraniční spolupráci v oblasti výroby energie z obnovitelných zdrojů.
- navrhuje, aby obecná vize opatření v oblasti obnovitelných zdrojů v rámci Nástroje pro propojení Evropy spočívala ve vytvoření celoevropské sítě napájené elektřinou z obnovitelných zdrojů, která by umožňovala efektivnější využívání technologií v oblasti obnovitelných zdrojů, a aby lépe odrážela dostupný potenciál technologií na celém kontinentu.
- doporučuje, aby byly plně využity příležitosti k začlenění obnovitelných zdrojů energie, které vyplývají z digitalizace energetických soustav a sítí a z budování inteligentních sítí, a navrhuje Komisi, aby prozkoumala, jak lze v tomto směru využít synergie mezi částmi Nástroje pro propojení Evropy, jež jsou věnovány digitálnímu odvětví a energetice.

Vladimíra Drbalová, členka EHSV